my niet tot den *Postryder* wenden, dewelke, in weerwil van zynen ootmoedigen titel, en ofschoon niet Teut of Bokkeryder, nochtans eene groote uitgebrydheid in het toekomende staet af te wachten.

Indien ik hier met de schepping begin, en aen den zondvloed adem schep, om met het republiek te eindigen, denkt niet, geachte lezers, dat ik eenen misslag bega. Neen, neen, er bestaet eene innige, doch soms onzigbare aeneenschakeling tusschen alle trappen *der wezens*, feiten en gebeurtenissen, ja zelfs, tusschen de willekeurigste gedachten en droomen der meest koortsachtige hoofden.

Deze waerheid vastgesteld, ga ik op hoogeren trand voort.

Diepzinnige lezers! wanneer alle met groot vernuft begaefde mannen zich met het welzyn van het menschdom bezig houden, wanneer hun ontwikkeld brein duizend hersenschimmige systemas teelt om armoede en ziekte uit 't heelal te verdryven, dan komt my ook een sprank van edel vuer te bezielen, dan gloeit myn boezem ook om 't menschdom's welzyn te bewerken!

Ik wil hier geene *économique* of *huishoudkundige* stelsels voordragen om *pauperismus en krisis* te bevechten; neen ik dring door in den grond der kwestie en ik durf in eenen zegevierenden toon uitroepen: « Ik heb de natuer ondervraegd en zy heeft my hare geheimen geopenbaerd: De krisis bestaet in de zelfstandigheid der aerde!!! »

Alle weldenkende mannen hebben den pauperismus aengekondigd als voortspruitend uit de aerdappelziekte. « Verwondert u niet — zoo spraken zy — indien wy u waerschuwen dat de menschlievendheid met eenen algemeenen ondergang bedreigd is. De aerdappel heeft toch immers de samenleving gevormd en de opregte beschaving te weeg gebragt. En aldus is de aerdappelziekte de ziekte der maetschappy geworden. Wilt men de maetschappy redden, dat men zich haestte het kwaed aen zyne wortel af te snyden. Reeds tast zy de druiven aen, weldra zet zy zich tot de dieren over en wie zal haer dan beletten den mensch aen te randen! »

Vele, ja zelfs uitmuntende diplomaten, hebben gedacht dat de aerdappel zich te groote vryheid had toegeëigend, en in hun despotismus hebben zy hem vernederd en zyne te zeer uitgebreide stammen afgesneden. — Andere hebben oordog verklaerd aen hemel en elementen. — Een derde beweert dat in den grond insekten schuilen met kankerachtige vochten besmet, alhoewel, deze gediertens niet voor den diluvie bestonden!... En waerlioe hebben deze edele poogingen gestrekt? Zouden wy hier het geval niet hebben om met den wyzen man uit te roepen: « Ydelheid der ydelheden, en niets dan ydelheid. »

Maer het gevaer naekt en de toekomst is onzeker.

Beven wy dan in de tegenwoordigheid van die schrikverwekkende verschynsels die vee en menschdom zoekenex verslinden. Maer neen! waerom? Zyn wy dan niet in den tyd van licht en *progres!* Of heeft de glinsterende fakkel van 't socialismus onze oogen verduisterd? Of schreeuwen wy ook op staetsdroom en utopie?

De aerdappelziekte is zonder twyfel eene sociale ziekte wiens uitwerksels zich tot nu toe dreigend aenbieden. Maer ik herhael het: De ziekte bestaet niet in de vrucht maer in de zelfstandigheid der aerde! De kreet van pauperismus is een generael voorgevoel; en wanneer zulk eene onbepaelde vrees en ongemak de maetschappy bevangt, wie zou durven ontkennen dat groote zaken op handen zyn? Is iedere cataclysmus niet door dergelyke krisis voorafgegaen?

Welnu, onze planeet is eene van die phasissen ingetreden, welke des te meer te duchten zyn, dat zy zoo wel zedelyke als natuerkundige hervormingen te weeg brengen.

Denkt dan niet meer dat de zoo lang aen 't heelal voorspelde *Republiek*, de door iedereen bewonderde *socialismus* en *communismus* droomeryen zyn van heete koppen. Neen, neen; de kreet van het menschdom is de kreet der waerheid! Weldra zal de wereldbol van zyne zenuwachtige zou moeten wederstaen.

In den nacht van den tienden dag sedert den eersten aenval verloopen, was de echtgenoote van Absconde met de dry hoofdmannen door Siger gezonden en met den schout Melis Vuylevenge opgesloten, en sprak met hen over de te nemene maetregelen tot verdediging der wooning. Eensklaps doet zich een doof gerucht, welk van onder de aerde scheen te komen, hooren. Zy luisteren, door verwondering getroffen, en na eenige oogenblikken stilzwygen, riep mevrouw van Gaesbeeck geheel verschrikt uit: « Myne Heeren alles is verloren. Luistert, hoort gy de houweel- en hamerslagen niet? het kasteel is ondermynd. » Op die woorden, zag men de wanhoop op het gelaet van al de opperhoofden uitgedrukt. Maer een laetste besluit nemende: « Myne heeren, voegde de juffer er by, wy hebben onzen pligt volbragt, trachten wy nu ons leven te behouden, laet ons in verdrag treden; alle tegenstand is voortaen onmogelyk. »

Welhaest kwam een schildknaep, een wit vaendel en eene werpspies dragende, en door twee leenmannen van Gaesbeeck gevolgd, in het leger der bondgenooten, en vroeg om in verdrag te treden. De Brabanders, reeds vermoeid door dit langdurig verblyf ver van hunne wooningen, nemen den voorstel aen, besprekende dat hunne tegenstryders hunne wooning zouden verlaten en hun Melis Vuylevenge overleveren, aen al de anderen die zich in het kasteel bevonden, de behoudenis huns levens belovende.

Maer den eersten de voorwaerden des verdrags vernomen hebbende, en vreezende dat zyne opperleenvrouw hem aen hare vyanden zou overleveren, aldus zelve het werktuig waervan zy zich tot de uytvoering van haer yselyk schelmstuk bediend had, verbryzelde, Melis ontsnapt door de vlugt het lot welk hem verwacht. Den ongelukkigen, die van schrik het hoofd verliest, dwaelt in de duistere onderaerdsche schuilplaetzen, waer hy zyne behoudenis zoekt; hy kent de ontelbare wegen niet welke hem in veiligheid moeten brengen; want die schrikkelyke kotten, door de leenheeren onder de aerde gemaekt, om zich te verdedigen of magtige vyanden optesluiten, maekten eenen regten doolhof uit. Melis, gaet altyd voort; plotselyk voelt hy den grond onder zyne voeten ontbreken: hy valt twintig voeten diep, in een duister en naeuw geheim gevang, den geest van Lodewyk XI waerdig, welk geenen anderen uitgang had dan de verraderlyke opening loodregt boven den schout gemaekt.

De voorwaerden des verdrags waren aengenomen geweest, en na een naeuwkeurig onderzoek, mevrouw van Gaesbeeck aen de bondgenooten de verdwyning des schouts, die ongetwyfeld langs de onderaerdsche plaetsen gevlugt was, kenbaer gemaekt hebbende, liet men haer uit haer kasteel vertrekken, vergezeld door de veldoversten Jan van Lombeecke, Jan van Heelbeecke en Jehan Stormu, en gevolgd door al hare krygslieden die de dood gespaerd had. Met het voorstuk des helms nedergeschoven, hun vaendel naer den grond gebogen, trokken zy allen in eene treurige stilzwygendheid voorby hunne vyanden, die onvrywilligtyk terugweken om eenen vryen doortogt aen de kloekmoedige gemalin van Absconde te laten; want dit gedwongen vertrek, dien volkomen afstand van een oud kasteel, voor haer door eene lange reeks dappere en beroemde voorvaderen bewoond, die edele trotschheid op het wezen der ongelukkige dapperheid u tgedrukt, had iets droevigs en plegtigs in zich, welk den eerbied beval.

Naeuwelyks had dien stoet zich verwyderd, toen de Brabanders in menigte in het kasteel van Gaesbeeck dringen, de ruime zalen van hare versieringen ontblooten, de wapenpralen van Absconde verbryzelen, de torens en muren, welke aen de verwoesting van zoo vele stormen, zoo vele eeuwen, wederstaen hadden, afbreken, met den hamer vernielende hetgeen het zwaerd niet had kunnen omwerpen. De verdelgende bende kwam schrikkelyk voort, tot aen de kniën in de puinen gaende. Niet een steen bleef op elkander: een zeker orde bestuerde die verwoesting; eenieder had getrouwelyk eenen byzonderen pligt volbragt, en den vyfden dag na deszelfs overgaef was het erfgoed van Gaesbeeck maer een puinhoop meer, toen de Brusselaren, de half opgevulde onderaerdsche plaetsen doorzoekende, krimpingen verlost zyn; hy zal verdwynen en in zyn niet wederkeeren, gelyk alles wat aen de dood onderworpen is!!! En wy gelukzalige menschen, wy zullen alsdan van het socialismus genieten; wy zullen niet meer onderworpen zyn aen armoede en ellende; gebreken of ziektens zullen ons niet meer bekommeren. Ontbecht van alle aerdsche stofjes, zullen wy de lucht inzwelgen gelyk de visschen het water; en geene noodruften meer te voldoen hebbende, zal noch haet, noch nyd, noch afgunst, noch andere kwade driften onzen handel vergiftigen; uit de broederlyke liefde zal de Gelykheid voortspruiten, en deze laetste zal de ware Vryheid hybrengen. Dus roepen wy uit met volle overtuiging, en vast betrouwen op het toekomende (niet gelyk de hedendaegsche Republiekeinen die zoeken *achterwaerts* voort te gaen): BROEDERLYKHEID! GELYKHEID! VRYHEID!

X.

Een doktoor van Gent komt, in eenen brief, kenbaer te maken eenige gezondheidsmiddelen, welke wy de armbesturen, in 't belang der volksklas durven aenbevelen, aengezien de armoede en vooral de berooving van gezond voedsel voor besmettelyke ziekten doen vreezen.

Volgens dezen brief, dien wy vermeenen reeds in een parysch tydschrift gelezen te hebben, moet er gezorgd worden voor eene kloeke en verwarmende spyze. Elk welhebbend huisgezin zou groote diensten bewyzen met zelf soepen te bereiden welke het uitdeelen zou aen de armen welke men kent. Er dient opgelet te worden dat de aelmoes gaet waer zy gaen moet: de bedelaer van stiel mag het deel niet wegdragen van den waren arme. Eene gezonde keukensoep, volgens gedaene beproevingen, beloopt schaersch op 15 centiemen den liter. De brandstof kan gespaerd worden, indien men ze wil toebereiden op het zelfde vuer waermede men de spyzen van het huisgezin kookt.

De gemelde doktoor schryft het recept voor, naer welk de soep zeer gevoedzaem kan toebereid worden.

Eerst in eene yzeren marmite, wel toegesloten, ossenvet laten *bruineren*, waerin groensels, zooals parei, ajuinen, enz. kunnen geworpen worden. Daerna de soep uitlangen met water, vleesch, beenderen en brood. Het roggenbrood is daervoor het bestgeschikste, omdat het, ter oorzaeke der menigte yzeren stoffen welke het vervat, zeer dienstig is om het bloed te vernieuwen. Men mag niet vergeten er wel zout en peper in de vermengelen. De soep, op die manier toebereid, zal eenen goeden smaek hebben en door de maeg zeer gemakkelyk verteerd worden.

Verscheidene inwoners van Maeseyck hebben eene petitie aen de kamer der Volksvertegenwoordigers gezonden, ten einde aen den heer Stevens, ingenieur te Chaudfontaine, de concessie van den yzeren weg van Luik naer Hasselt langs Tongeren en Bilsen te doen verleenen.

De gemeente raed van Zoutleeuw komt zich insgelyks tot de kamer te wenden ten einde het plan van M. Stevens te doen aenvaerden.

Eenige inwoners van Luik hebben dezelve vraeg gedaen.

Zaturdag 7 january, is te Doornik overleden, den eerw. pater Joseph Reyners, priester van de Congregatie der Redemptoristen, geboren te Tongeren. Hy is vervolgens Overste geweest, van de klooster van Brugge, Brussel en Doornik.

Zyne vier broeders alle priesters van hetzelve order, waren by zyne begravenis tegenwoordig. De eerw. Pater Paul Reyners, overste van het klooster van Londen (Engeland) was in tyds aengekomen, om by de laetste oogenblikken van zyneu broeder aenwezig te zyn.

— Men schryft uit het kanton Herck, den 12 january:

Aen de bruggen is de rivier de *Herck* overboord, de aenliggende beemden zy door het sneeuw-water overstroond.

De bruggen en den molendyk tusschen Schuelen en Lummen zyn door de hooge waters beschadigd.

By ieder hoog water heeft de molendyk veel te ondersteunen, de val van het water is aldaer groot, en misschien vermeerderen die rampen nog door de naestliggende draeikolen.

Deze waerschuwingen dient men, by het aenleggen van eenen steenweg, niet uit het oog te verliezen.

— Men leest in de *Patrie* van Brugge van den 15 het volgende, dat wy medeelen zonder er een enkel woord by te voegen:

« Eene correspondentie uit Brussel, welke ons op het oogenblik (2 ure) toekomt, en die wy morgen zullen mededeelen, spreekt van de aftreeding, in massa, van het kabinet, als eene zeer waerschynlyke en zeer aenstaende zaek. »

— De tweede compagnie van den artillerie-trein is van Luik naer het kamp van Beverloo vertrokken, al de peerden, zelfs die der eerste compagnie medenemende.

Die compagnie is bestemd, zegt men, om te arbeiden aen de ontginning der heiden voor het vormen van een kamp voor de ruitery.

— Men leest in een Gentsch blad: Men herinnert zich nog, dat de studenten der faculteit van wysbegeerte by onze Hoogeschool, over eenigen tyd de tusschenkomst van den heer rektor vroegen, voor de uitvoering van het art. 3 der wet van 1849 op het hooger onderwys, bepalende, dat er een leergang van vlaemsche letterkunde in onze Universiteit zal gegeven worden.

Op het antwoord van den heer rektor, dat de verzoekers zich hiervoor tot het hooge bewind moesten wenden, hebben de studenten — ditmael van al de faculteiten — een verzoekschrift, waerin de uitvoering der wet gevraegd wordt, aen den minister van binnenlandsche zaken gezonden. Dit verzoekschrift is door meer dan honderd studenten onderteekend.

Tenzelfden tyde hebben de studenten aen de vertegenwoordigers en senateurs van Gent eenen brief gezonden, waerin zy hunne ondersteuning vragen, opdat aen hunne reklamatie regt zou gedaen worden.

— Donderdag avond, trad de genaemde Sophie Maton in den winkel van jufv. de weduwe Herdewel, in de Ankerstraet, te St.-Nicolaes, en kocht er verscheidene voorwerpen, tot welker betaling zy een vyffrankstuk aenbood, welk als valsch erkend werd. Daer zy bekende geen aendgeld te bezitten, berigtte men heimelyk de policie, welke haer naer de gevangenis geleidde. Omtreat de plaets van verzekering gekomen liet zy iets vallen, 't welk men uit oorzaek der heerschende duisternis niet kon vinden. Aenstonds is zy in het gevang onderzocht, en men heeft by haer een aental valsche muntstukken gevonden. Der anderendaegs, toen de policie-agent Elinck de wacht verliet, schopte hy met den voet tegen eene geldbeurs (dezelfde die Sophie den avond te voren had laten vallen). De beurs bevatte een zestigtal fr., meestal valsche.

Eenige oogenblikken voor dat de valsche muntster zich by de wed. Herdewel aenbood, had zy reeds in den winkel van den heer Cornelis, op de Merkt, eene brock gekocht, ter weerde van 10 fr., zonder dat haer bedrog ontdekt werd.

Sophie Maton is geboortig van St.-Nikolaes, en bewoont sinds eenige jaren het land van Hulst (Holland), alwaer zy getrouwd is met een smid, die men als de verveerdiger van het valsch geld zenziet. Zy is naer Dendermonde vervoerd, om ter beschikking van den procureur des koninges te worden gesteld.

— Volgens den almanak van 1854, op het einde van december door de akademie van Petersburg uitgegeven, beslaet Rusland eene uitgestrektheid gronds van 90,117 vierkante mylen, met eene bevolking van 54,092,000 inwoners; Russisch Polen, 2,329 mylen en 4,850,000 inwoners; het hertogdom Finland, 6,844 mylen en 1,547,702 inwoners. Sint-Petersburg telt 443,000 zielen. De openbare schuld beloopt 315,084,200 zilveren roebels. De in omloop zynde kredietbriefkens maken een totael van 226,167,589 roebels, en de assignatiën van 117.122,220 zilveren roebels.

— Trien, zegde een pachter, die een kluchtigen krankzinnige in den kost had tot zyne vrouw, ik moet eens naer Casterlé gaen, maer ik zal onzen kostgast voor gezelschap medenemen, my dunkt dat hy dit geerne doen zal. Ja, maer zie toch dat de dengeniet u niet ontloopt, want gy weet wat streken hy somtyds in zynen steert heeft. Nu, onze twee mannen trokken in het midden der vorige week, als den sneeuw nog dik lag, op Casterlé aen. Natuerlyker wyze ging men onderwege ergens binnen om een rustje te nemen; doch de kostgast ging eens buiten voor het een of ander bedryf, en die niet wederkeerde was ook 's pachters kostgast. Alle opsporingen waren vruchteloos, men zag wel voetstappen, maer geenen man, en eindelyk wist men niet meer waer zoeken.

In eene pachthoeve, niet verre van Casterlé gelegen, kwam dagelyks een man, bibberend van de koude, brood vragen, die er zoo zonderling en aerdig uitzag, doch kluchtig praette. Den derden dag dacht men, van den man eens na te gaen, en men volgde hem op verren afstand. Op eenmael was de man verdwenen, doch na eenigen tyd rondzoekens, stak hy zynen kop uit eenen sneeuwberg en vroeg wien zy zochten. De man had eene holte in eenen sneeuwberg gebragt en kroop langs eene pyp dezelve in en uit. Men erkende hem voor zinneloos, bragt hem naer Casterlé, alwaer de burgemeester hem deed verzorgen en vervolgens door zynen veldwachter naer hier by den burgemeester geleiden, die hem weder by zynen pachter heeft doen bestellen.

(*Nieuwsblad van Gheel.*)

— Men schryft uit Veurne, 14 january:

Den verleden nacht is in de kerk van Bulscamp eene heiligschendende diefte gepleegd. De dieven zyn langs eene venster in het sakristy geklommen en hebben een yzeren koffer, die in den muer gemetst is, opengebroken. Zy hebben er de volgende voorwerpen uit gestolen 1° eene remonstrantie met verscheide gouden ketens en andere juweelen voorkomende van giften; 2° twee kelken; 3° eene ciborie; 4° eene hostie-kas; 5° een groot kruis met relikwien van het kruis des Zaligmakers; 6° vyf relikwiekassen. Al deze voorwerpen hebben te samen eene weerde van 4000 fr.

De H. Hostiën die in de ciborie waren zyn in den koffer geworpen. Geheel de gemeente is in verslagenheid. M. Cossey, de pastoor, was afwezig: hy bevond zich te Adinkerke, alwaer er eene missie plaets heeft. Zyne droefheid is onuitsprekelyk, niet over het verlies die zyne arme kerk komt te ondergaen, maer over de wraekroepende heiligschendery die er gepleegd is. « De diefte, zegt hy, kan herseld worden, maer de heiligschending nooit! » De kerk van Bulscamp is van alles ontbloot, zoodanig dat de onderpastoor deze morgend de mis niet heeft kunnen doen, en dat men in de naburige kerken gerief is moeten gaen leenen om morgen mis te kunnen doen. De misdaed is zooveel te stoutmoediger, daer er zich te Bulscamp eene brigade douaniers bevindt... De daders zyn onbekend; en de nabyheid der grenzen doet vreezen dat zy zich in Frankryk zullen begeven hebben.

— Men schryft uit Kortryk, 14 january:

« Eene wreede daed komt te Swevegheim, by Kortryk, plaets te hebben. Donderdag laets, om 5 ure namiddag, ontwaerde een landbouwer der gemeente op zyn veld eene arme vrouw die bezig was met schietloof te trekken; aenstonds begaf hy zich by deze ongelukkige vrouw en terwyl hy zich nederbukte, bragt hy haer zeer geweldige schoppen toe. De arme vrouw verwyderde zich en verloor veel bloed. Zaturdag morgend is zy overleden na veel smerten uitgestaen te hebben. »

— De bestuerraed der middenmaetschappy van Landbouw heeft zich vrydag vergaderd onder het voorzitterschap van M. de Pitteurs, onder-voorzitter. De raed heeft zyn reglement aengenomen en het bureel gelast van zich in deputatie by den Koning te begeven, ten einde aen Z. K. H. den graef van Vlaenderen, het diploma van eere-voorzitter aen te bieden.

De raed heeft nadien zyne zittingen uitgesteld tot op den eersten vrydag der maend february.

Eigenschappen der koleuren, enz.

NUTTIGE TOEPASSINGEN.

Er is niemand die niet ondervonden heeft, dat de verschillende voorwerpen, waerophy dagelyks de hand legt, allen denzelfden graed warmte of koude niet opleveren.

Het yzer is kouder dan het hout; — het vlas kouder dan de wol; — het marmer kouder dan de tichels, enz., enz.

Wat meer is, deze warmte verschilt niet alleen volgens den aerd der ligchamen, maer vermeerdert of vermindert voor de gelyksoortige ligchamen, volgens den staet hunner oppervlakte.

Het is aldus dat het gepolierd of gepolyst yzer kouder is dan het beroeste; — dat het nieuw en glansend lood kouder is dan het vuile; — dat het gepolierd marmer kouder is dan het ruwe, enz., enz. Dat komt daeruit voort, dat de ongepolierde oppervlakten, met oneffenheden bezet, gemakkelyk de warmte inslorpen, terwyl de gepolierde oppervlakten dezelve teragstooten, of, om gelyk geleerde te spreken, met min of meer kracht de warme stralen weerkaetsen.

Maer wat minder bekend is, is dat het koleur eenen grooten invloed uitoefent op de hoeveelheid warmte, ingeslorpt of uitgestraeld door ieder voorwerp.

Deze zonderlinge eigenschap der koleuren is gemakkelyk vast te stellen. Men neemt slechts twee warmtemeters (thermomètres) waervan men den bol van den eenen omwindt met zwarte wol en den bol van den anderen met witte wol (van gelyk gewigt en gelyke fynheid), en men zal het kwikzilver veel rasser in den eerste dan in den tweede zien opklimmen. Indien men de proef doet met verscheidene koleuren zoo zal men ondervinden, dat het kwikzilver rasser opklimt naermate het koleur donkerder is, by gevolg dat het zwart de meeste warmte mededeelt.

Indien gy geenen warmtemeter ter uwer beschikking hebt ziehier dan eene proefneming, welke iedereen in dit jaergetyd gemakkelyk kan doen, om zich te overtuigen, dat de koleuren wezenlyk de bedoelde eigenschappen bezitten.

Legt op den sneeuw twee deksels, het eene zwart en het andere wit, en gy zult ondervinden, dat de sneeuw vele eerder onder het eerste smelt dan onder het tweede. Indien de luchtgesteldheid niet al te warm is, zal de sneeuw onder het wit deksels in het geheel niet smelten, terwyl hy merkelyk onder het tweede vermindert.

Indien gy geene deksels hebt dan kunt gy eenvoudig als de Alpenbewoners te werk gaen. Werpt zwarte aerde, gestampde koolen, zelfs asch op den sneeuw en gy zuit zien, dat hy veel rasser zal smelten dan op die plaetsen waer hy ondekt blyft.

Toepassingen. — Uit de eigenschappen, welke wy kortbondig aengeduidt hebben, vloeyen eene menigte nuttige en belangryke toepassingen voort. Aldus:

1° Indien gy om het langer goed te houden het timmerwerk, bestemd om in de open lucht te staen, doet olieverwen, zoo zult gy u wel wachten het zwart te verkiezen gelyk men maer al te veel doet voor de afsluitingen, hekkens, enz.

Laten wy nopens deze eerste toepassing in eenige byzonderheden treden.

De zwarte kleur, zooals wy reeds gezegd hebben, gunstiger zynde dan de klare tinten voor de inslorping der warmte, zoo zal daeruit noodzakelyk volgen, dat zy, aen de zon bloodgesteld zynde, eene grootere hoeveelheid warmte zal inslorpen. Deze warmte in al de poriën dringende, zet dezelve uit, en veroorzaekt de spletting en bersting van het hout.

Deze werking van de zon is vooral gevoelig onder den keerkring, — het is in de heel heete landen, — omdat hare stralen daer het meest regtstroeks neêrdalen. Dat men de zeevaerders, die de heete streken van den aerdbol bezocht hebben, late spreken, allen zullen zeggen; dat de planken van het schip, welke in het zwart geverfd waren, borsten, terwyl de geene die eene witte tint hadden, ongeschonden bleven.

In onze streek zyn de stralen der zon minder brandend, maer zy brengen niettemin langzamerhand eene zeer gevoelige verneling te weeg.

2° Om sporediger eenen drank te doen koken, zal men zich bedienen, van eenen theketel, eene koffykanne, enz., welker oppervlakte niet gepoleerd en zwart is, terwyl de inslorpende kracht dan grooter is. De glans, welke de huisvrouwen gewoonlyk aen deze voorwerpen geven, moet ten koste van de branstoffen gekocht worden.

3° Wanneer men eenen drank zoo lang mogelyk warm wil houden, dan doet men hem in een vat van gepolierd of glanzend metael of wel in eenen witten verlooden aerden pot. De uitstralingskracht dan geringer zynde, heeft de verkoudingtraegzamer plaets.

4° Indien men daerentegen het vocht eerder koud wil maken, dan doet men het in een niet gepolierd donkerkleurig vat.

5° De kagchels en hunne buisen moeten zwart en weinig glanzend zyn, ten einde de uitstraling van de warmte gemakkelyk plaets te grypen.

6° Wat de opene schouwen betreft, men moet zich integendeel wel wachten dezelve zwart te verwen zooals men gewoonlyk doet. Men moet ze bezetten met witte geleistenen of beter nog met glanzende metalen plaeten, behoorlyk geplaets, omdat zy de warmtestralen welke zy van den haerd ontvangen, in de kamer terugkaetsen.

7° Wanneer men onder het opzicht van het koleur eene keus van kleeding te doen heeft, zoo zal men niet alleen in den zomer, maer ook in den winter de voorkeur aen het wit geven;

In den zomer, omdat de witte kleederen minder de warmte van de zon inslorpen dan de zwarte, hetgeen maekt dat zy koeler zyn;

In den winter, omdat zy zich beter tegen het verlies van de warmte des ligchaems verzetten, om dezelfde reden, dat zy minder warmte uitstralen.

Indien gy overigens twyfelt aen de betere geschiktheid der witte kleedingen in den winter (de natuer der stof hier onverlet gelaten) dan hebt gy maer de lies naer te zien, welke ons door de natuer gegeven wordt. Is de sneeuw, die het graen behoedt tegen de vorst, niet wit? Ziet men in de Noordelandenn et dat de dieren by het naderen van den winter van kleur veranderen? Is het daer niet dat men de witte vossen, de witte hazen, enz., enz. ziet?

Maer, zal men welligt zeggen, deze daedzaken zyn niet beslissend genoeg, aengezien de natuer, hoewel het wit niet minder nuttig is in den zomer dan in den winter, eene soort van menschen, zoo zwart als het ebbenhout in de streken heeft geplaetst, die door de hitte der zon verzengd worden. De geleerde doctor Stark, van Edimburg, heeft bewezen, dat er niets tegenstrydig is in deze feiten is. Hy heeft betoont dat, wanneer de Neger meer warmte door de huid inslorpt hy er in dezelfde evenredigheid uitstraelt; daeruit volgt eene soort van omloop der warmte in zyn huid, welker ongevoelige uitzweeting aengroeit en het ligchaem frischer maekt.

8° Indien men meloenen kweekt en er de rypheid van verhaesten wil, zoo heeft men onder den meloen en rondom hem maer eene laeg van gestampte houtkolen van een a twee duimen dikte te leggen. Deze proefneming is in 1813 te Freiburg (in Saksen) door Lampadius gedaen. Het lukte in den koelen zomer van dat jaer meloenen in cene opene kas te doen ryp worden. De oppervlakte van den grond aldus met kolen bedekt, kreeg des middags van 27 tot 47 graden, terwyl by elders maer van 15 tot 25 graden had.

Doctor Jacobs.

FRANKRYK.

Het bulletin der fransche wetten bevat thans meer dan 87,000 wetten, dekreten en ordonnanciën; hierin zyn niet begrepen in de dertig duizend dekreten of ordonnanciën, uitsluitend met byzondere belangen in verband staende. De eerste constituteerende vergadering komt in die wetten en dekreten voor 3302, de wetgevende vergadering, die haer is opgevolgd, voor 2078; de nationale conventie voor 14,034; het gouvernement van het directorium voor 2049; dat van het consulaet voor 3846; het keizerryk voor 10,254; de eerste restauratie voor 841; de honderd dagen en het voorloopig gouvernement voor 318; de tweede restauratie voor 33,613, het gouvernement van july voor 13,958, de republiek van 1848, voor 3137.

— Men leest in de *Indépendant de Moselle*:

Een schrikkelyk ongeluk is deze dagen te Sedan gebeurd. Eene moeder heeft zich met hare vier kinderen in het water geworpen. Allen zyn verdronken.

— Zondag, ten 2 ure, werd er aen de wooning van den pastoor van Grey, naby Fontainebleau gebeld; toen die heer zich haestte om zyne deur te openen, ontving hy een geweerschot, waerdoor hy ernstig gekwetst werd. De dader van dien aenslag is gekend en in de handen der justicie overgeleverd.

— Men leest in de *Augsburger Zeitung*:

« Een slotmaekers-gast, arbeidende in de yzermeltery van den heer Breidfeld, te Dobrzisch, in Bohemen, heeft te zamen met zynen broeder, eene overgroote erfenis bekomen bestaende in 10 millioen kapitael, en den interest van 20 millioen, geplaets op de bank van Engeland. Hun oom had in Noord-Amerika eene aenzienlyke fortuin verzameld, welke hy, door een ryk huwelyk, nog vermeerderd had. Hy is in Engeland, weduwenaer en zonder kinderen, overleden. Deze geschiedenis is volkomen waer. »

— De wolven hebben, in de omstreken van Saint-Merehould, twee kleine schouwvagers verslonden, als ook eenen man in de omstreken van Vitry.

— Een keizerlyk dekreet beslist, dat er gouden vyffrancsstukken, ter zwaerte een kilogram per 620 stukken, zullen geslagen worden.

Hetzelfde dekreet beslist, dat de gouden stukken van 10 franks, welke voortaen zullen geslagen worden, 17 millimeters omtrek zullen hebben.

— Negen broeders van de christelyke scholen zyn den 10 january van Marseille naer Algerie vertrokken. Van dat getal zullen er 5 zich te Oran vestigen en 4 de Bledah.

— Een nieuw godsdienstig gezelschap is, in tegenwoordigheid van Mgr. den aertsbisschop van Parys, ingehuld; het is het gezelschap der dragers van de relikwie-kas der H. Genoveva.

— Op de daken van den Louvre, heeft men gegoten yzeren pannen gelegd, welke het dubbel voordeel hebben van ondoordringbaer te zyn, en niet door het vuer te kunnen vernield worden.

TURKYE.

Men leest in de *Preussissche Correspondenz*:

« Wy ontvangen tydingen uit Bucharest, van den 10 january, welke de geruchten bevestigen van een ernstig gevecht, dat tusschen Kalafat en Zekate (Cestatye) heeft plaets gehad. Den 6, zouden de Turken uit hun versterkt kamp van Kalafat eenen uitval gedaen hebben, en zy waren tot aen het Wallachysch dorp Zekate, op onderhalve myl van Kalafat, gekomen, alwaer eene russische divisie, onder het bevel van generael Baumgarten, zamengesteld uit drie bataillons en twee eskadrons, met 6 kanons stand genomen hadden.

« Generael Baumgartner heeft zich tegen die turksche overmagt verdedigt, tot dat generael Simonitch, die zich op 15 wersten van daer bevond, met het regement Odessa en zes kanons toegesneld is. De Turken deinsden alsdan naer hunne versterkingen terug, terwyl zy verscheidene veldstukken op het slagveld achterlieten.

« Het gevecht moet zeer woedend zyn geweest, want er waren langs weêrszyden talryke dooden en gekwetsten. Het regiment Odessa heeft verscheidene van zyne officieren verloren, en generael Simonitch is zwaer gekwetst. Van het regement Tobolsk zyn zes officieren gedood en 27 gekwetst; het gezamentlyk verlies der regimenten bedroeg 1000 dooden en 1000 gekwetsten. Volgens de Russen berekenen, beloopt het verlies der Turken driemael dit getal. »

Men schryft uit Weenen van den 10, aen de *Augsburger Zeitung*:

« Men spreekt van de mobiliseering van een legerkorps van 30,000 tot 40,000 man, hetwelk zou geplaetst worden onder het bevel van den luitenant-feld maerschalk Coronini, bevelhebber van het Banret, of onder dat van den kavalerie-generael Schlick. »

BURGERLYKEN STAND DER STAD TONGEREN,

van den 13 tot den 19 january 1854.

GEBOORTENS 5. — 2 jongens, 3 meisjes.

HUWELYKEN 0.

STERFTENS 3. — 3 mannen, 0 vrouwen, 0 jongens, 0 meisjes.

Michaël Beckers, echtgenoot van Elisabeth Lenaers, geboren te Uyckhoven, 73 jaren. — Petrus-Claudius-Jan-Baptist Thevenard, echtgenoot van Catharina-Seraphina Van Oppem, rentenier, geboren te Dôle (Frankryk), 90 jaren. — Petrus Diederen, echtgenoot van Anna-Maria Roberys, oud hoofd-onderwyzer, geboren te Venloe, 58 jaren.